

maa afholde alt, hvad der vedrører Havne-udgifterne. Det er saa langt fra, at Havnene ere til nogen Udgift for Kommunerne, at de tværtimod paa mange Steder i Økonomist Henseende have været en god Støtte for dem; og jeg tvivler ikke om, at Forholdet har været det, at Byraadet, som har Forvaltningen, af vedkommende Ministerium, har faaet Tilladelse til — hvad der heller ikke er mere end billigt — at lægge Udgifterne til Havnespor over fra Kommuneskasserne til Havneklasserne, fordi faktisk disse Spor ere til økonomist Fordel for Havneklasserne, idet Havnebanerne bringe Varer til og ud over Bolværket, og derved have Havneklasserne altsaa faaet Bolværkspenge. Anderledes forholder det sig i Kjøbenhavn, hvor vi have en Statshavn. Jeg ved nu ikke, om Forholdet skulde være det, at man, hvis dette Forslag om Tilskuddet bliver vedtaget, skulde lægge noget af det over paa Havneklassen. I øvrigt vilde jeg for mit Vedkommende finde det fuldstændig billigt, thi det er sikkert nok, at Kjøbenhavns Havn vil vinde økonomist ved Sporet; jeg tænker her ikke paa Indtægterne — derom har jeg ikke nogen begrundet Mening — men netop derved, at de faldefærdige og daarlige Bolværker blive afløst af særdeles gode og ny. Men det er ogsaa et Moment, som viser, at man ikke saaledes uden videre kan drage en Parallel og sige: Fordi der i enkelte Tilfælde er bidraget det halve, skal ogsaa Kjøbenhavn bidrage det halve; thi faktisk vil Forholdet have stillet sig saaledes, at det ikke har været Kommunen, men Havnen, der har bidraget, og jeg tror, at man kan sige sig selv, at vil man af Kjøbenhavns Kommune forlange 400,000 Kr. eller saa, kommer der ikke nogen Havneforbindelse til Stede der. Naar der dernæst er henvist til, at der andetsfeds er bevilget Halvdelen, saa har det været Halvdelen uden Ekspropriationsudgifterne. Og i de Tilfælde, hvor de vedkommende Kommuner ogsaa have givet Grunde, vil man — ved at se det efter — finde, at de have givet de Grunde, som de havde liggende paa Sporets Vej. Jeg vil derfor i selve Sagens Interesse meget haabe, at man ikke gaar ind paa Mindretallets Forslag om at sætte Tilskuddet til Halvdelen af Anlægsudgifterne. Allerede de 150,000 Kr., som vi foreslaa, ere en meget anseelig Sum. Man skal, som sagt, ikke drage Paralleller med de smaa Forhold i Købstæderne. Vil man drage en Parallel, kan en saadan naturlig drages med Statsjærnbaneanlæg i Almindelighed og Tilskud dertil, og da vil 150,000 Kr. i Forhold til, hvad der ellers bidrages, være et meget stort Beløb. Det vil omtrent være $\frac{1}{6}$ af den

hele Sum, og jeg tror ikke, at man i noget andet Tilfælde har naaet et saa højt Tilskud. — Jeg skal med disse Bemærkninger tillade mig at anbefale Lovforslaget og det af Fler-tallet stillede Endingsforslag, medens jeg tilraader at stemme imod Mindretallets Endingsforslag.

Madjen-Mugdal: Som det høje Ting vil se af Betænkningen, er jeg enig med det øvrige Udvalg i at tiltræde det foreliggende Regeringsforslag med Hensyn til selve Baneanlægets Retning, skønt jeg maa tilstaa, at jeg ikke er naaet dertil uden visse Betæneligheder, og forinden jeg gaar videre, skal jeg tillade mig at omtale disse Betæneligheder lidt nærmere. Jeg er enig med den ærede Ordfører i, at det var en Forudsætning, da Frihavsloven i sin Tid blev vedtagen her i Rigsdagen, at der skulde etableres en Forbindelse mellem Nordre Toldbodplads og den nuværende Havnebane. Det fremgaar baade af Folketingets og Lands-tingets Forhandlinger om denne Sag. Men en væsentlig Grund til, at denne Fortsættelse af den nuværende Havnebane til Nordre Toldbodplads den Gang ikke blev vedtagen, laa i, at der i det andet Ting blev rettet en Hensigt til Regeringen, om der ikke var nogen Grund til, at de private Ejere af de Bathuse, der ligge imellem Toldboden og St. Annæ Plads, kom til at give et Bidrag til det omtalte Baneanlæg, lige som man ogsaa ansaa det for rimeligt, at Kjøbenhavns Havn kom til at yde noget Bidrag. Jeg skal i den Henseende minde om, at Ejerne af disse Bathuse den Gang fremkom med Henvendelser til Rigsdagen om, at Frihavsanlægget vilde være ruinerende for disse Bathuse — de brugte netop dette Udtryk „ruinerende“ — vilde være skæbnesvangert for dem, dersom dette Baneanlæg ikke kom til Beje. Det var særlig Repræsentanterne for Ejerne af „Larjens Plads“, af „Gule Bathus“ og „Blå Bathus“, som udtrykte sig saaledes, at dersom dette Baneanlæg ikke bragtes til Beje, vilde det være skæbnesvangert for disse Bathuse, det vilde være umuligt for dem at konkurrere med Frihavnen o. s. v. Man anmodede derfor Lovgivningsmagten om at tage Hensyn til disse Bathuse, og man haabede paa, at Lovgivningsmagten vilde finde det stemmende med Ret og Billighed, at et saadant Anlæg blev tilvejebragt. Man udtalte endvidere sin Beredvillighed til at vise enhver mulig Smødekønnen med Hensyn til Anlæggets Udførelse. I Genhold hertil blev Sagen den Gang udsat. Ogsaa Bestyrelsen for „Korn tørringsmagasinet“ udtalte sig i lignende Retning; i saa Henseende